Awqs dunIAw Kunk nwmu KudwieAw]
kil qwqI TWFw hir nwau]

ਭਾਗ-5

ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਕਿ **ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ**—

ਈਰਖਾ

ਦਵੈਤ

ਗਿਣਤੀ

ਸ਼ਕ

ਸਾੜਾ

ਚਿੰਤਾ

ਤ੍ਰਿਸਨਾ

ਰੋਸੇ

ਗਿਲੇ

ਵੈਰ

ਵਿਰੋਧ

ਕਾਮ

ਕ੍ਰੋਧ

ਲੋਭ

ਮੋਹ

ਅਹੰਕਾਰ

ਮੈਂ-ਮੇਰੀ

ਨੇ 'ਮਾਨਸਿਕ ਅੱਗ' ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਬਾਲ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਅਤੇ—

ਗਰੀਬੀ

ਦਰਿਦ੍ਰਤਾ

ਭੁੱਖ

ਤ੍ਰੇਹ

ਰੋਗ

ਦੁਖ

ਕਲੇਸ਼

ਫ਼ਿਕਰ

ਬੇ-ਸਿਦਕੀ

ਮਨਮੁਖਤਾਈ

ਪਾਮਰਤਾ

ਢੀਠਤਾਈ

ਆਦਿ, ਦੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਨੇ ਲੱਕ ਤੋੜ ਛਡਿਆ ਹੈ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ—

ਜਿਸਮ ਤੱਤਾ

ਜੀਵਨ ਤੱਤਾ

ਜੀਵਨ-ਖੇਤਰ ਤੱਤਾ

ਬਿਰਤੀਆਂ ਤੱਤੀਆਂ

ਕਾਮ ਤੱਤਾ

ਕ੍ਰੋਧ ਤੱਤਾ

ਲੋਭ ਤੱਤਾ

ਮੋਹ ਤੱਤਾ

ਮੈਂ-ਮੇਰੀ ਤੱਤੀ

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤੱਤੀ ਅੱਗ

ਗਰੀਬੀ ਤੱਤੀ ਅੱਗ

ਐਸ਼ ਨਿਰੀ ਭਾਂਬੜ

ਮਨ ਤੱਤਾ

ਚਿਤ ਤੱਤਾ

ਪਿਆਰ ਤੱਤਾ

ਬਾਹਰ ਮੁਖੀ ਬਿਰਤੀਆਂ ਤੱਤੀਆਂ

ਬਾਹਰ ਭੀ ਅੱਗ

ਅੰਦਰ ਭੀ ਅੱਗ

ਦੀਨ ਭੀ ਅੱਗ

ਦੁਨੀਆ ਭੀ ਅੱਗ

ਚਾਰ-ਚੁਫੇਰੇ ਅੱਗ ਹੀ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਇਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

ਪਿਛਲਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜਦ ਬਿਰਤੀਆਂ **ਬਾਹਰ-ਮੁਖੀ ਹੋ ਕੇ**, ਮਾਇਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦੌੜਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ —

ਦੌੜ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਬਿਰਤੀਆਂ ਵਿਚ **ਗਰਮੀ** ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਯਾ ਰੁਚੀਆਂ ਨਾਲ **'ਅੱਗ' ਮਘਦੀ ਹੈ ।**

ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਇਸ **ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ।**

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆ ਬਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਇਕੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ

ਬਾਹਰ-ਮੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰਨਾ ਅਥਵਾ ਦੌੜਨਾ

ਹੀ 'ਅਗਨ-ਸੋਕ-ਸਾਗਰ' ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ—

ਅੰਤਰ-ਮੁਖੀ ਕਰਕੇ ਅਥਵਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ

ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਹੀ —

'ਠਾਂਢਾ ਹਰਿ ਨਾਉ'

ਦਾ 'ਉੱਦਮ' ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ।

ਪਰ, **ਇਹ ਅਤਰ-ਮੁਖੀ ਖੇਲ**, ਅਥਵਾ—

ਬਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ **ਬਾਹਰੋਂ ਮੋੜ ਕੇ** ਅੰਦਰ ਵਲ ਕਰਨਾ,

ਬਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ **ਸੁਰਤੀ ਨਾਲ** ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ,

ਬੜੀ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਕਠਿਨ ਖੇਲ ਹੈ ।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਖੇਲੁ ਕਠਨੁ ਹੈ ਕਿਨਹੂੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-219)

ਜੇਕਰ ਗਹੁ ਕਰਕੇ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ, ਕਿ ਇਸ **'ਮਾਨਸਿਕ ਅੱਗ' ਦਾ ਸੇਕ**—ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ **ਬਿਰਤੀਆਂ** ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮ ਤੇ **ਅਸਰ** ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣੀ ਮਾਇਕੀ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਹਉਮੈ ਦਾ **ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵਾ ਹੈ ।**

ਇਸ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚੋਂ **'ਹਉਮੈ'** ਉਪਜਦੀ ਹੈ ।

ਹਉਮੈ ਵਿਚੋਂ **'ਪੰਜ ਦੋਖ'** ਉਪਜਦੇ ਹਨ ।

ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ **ਦੋਖਾਂ**—ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮਚਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ।

ਇਸ **ਭਾਂਬੜ** ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ—

'ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ'

'ਕਲਿ ਤਾਤੀ'

'ਅਗਨ-ਕੁੰਟ'

'ਅਗਨ-ਸੋਕ-ਸਾਗਰ'

'ਪਾਵਕ-ਸਾਗਰ'

ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਇਲਾਹੀ—

ਨਿਜ ਘਰ

ਸਚ ਘਰ

ਹਰਿ ਕਾ ਧਾਮ

ਥਿਰ ਘਰ

ਅਟਲ ਥਾਨ

ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ

ਬੈਕੁੰਠ ਨਗਰ
ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ
ਆਪਨੜਾ ਘਰ
ਸੁਖ ਮਹਿਲ
ਅਨਭਉ ਨਗਰ
ਸਹਜ ਘਰ
ਅਬਿਨਾਸੀ ਮਹਲ
ਸਚਖੰਡ

ਵਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ—
ਸੁਖ ਹੈ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ
ਠੰਡ ਹੈ
ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ
ਪਿਆਰ ਹੈ
ਚਾਉ ਹੈ
ਆਤਮ-ਰੰਗ ਹੈ
ਆਤਮ-ਰਸ ਹੈ
ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਹੈ
ਕੁਸਲ ਖੇਮ ਹੈ
ਸਦਾ ਖੈਰ ਹੈ
ਸਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ
ਸਦਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ
ਪ੍ਰਿਮ ਪਿਆਲਾ ਹੈ
ਰੁਣ ਝੁਣ ਹੈ
ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਹੈ
ਸ਼ਬਦ ਹੈ
ਨਾਮ ਹੈ

ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣ-ਅਵਗੁਣ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਤਜਾਦ ਅਥਵਾ ਉਲਟ ਹਨ ।

ਜੀਵ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੰਡਲਾਂ —

ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ

ਅਤੇ

ਖੁਨਕ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇਆ

ਵਿਚੋਂ 'ਚਣੌਤੀ' ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।

ਇਹ ਚਣੌਤੀ ਬੜੀ ਦੀਰਘ, ਜਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਹੈ ।

ਇਸ ਚਣੌਤੀ ਯਾ ਫੈਸਲੇ **ਬਗੈਰ**, ਸਾਨੂੰ **'ਜੀਵਨ-ਸੇਧ'** ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ।

ਸਹੀ 'ਜੀਵਨ-ਸੇਧ' ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀ 'ਜੀਵਨ-ਰੋੜ੍ਹ' ਵਿਚ ਹੀ ਰੁੜ੍ਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼ ਭੋਗੀ ਜਾਵਾਂਗੇ ।

ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ **ਹੈ**, ਕਿ 'ਜੀਵ' ਲਈ ਇਸ ਆਤਮਿਕ 'ਜੀਵਨ-ਸੇਧ' ਦਾ —

ਨਿਰਣਾ
ਚਣੌਤੀ
ਚਾਉ
ਉਦਮ
ਨਿਸਚਾ
ਸ਼ਰਧਾ
ਕਮਾਈ

ਕਰਨ ਵਿਚ 'ਸਾਧ-ਸੰਗਤ' ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ।

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਭੀ, ਸਾਡੀ ਗੁੱਝੀ ਅੰਦਰਲੀ ਅਗਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ **ਅਤੇ** ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ, ਜੀਵ ਨੂੰ ਸੋਝੀ ਅਤੇ ਨਿਸਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਹ **ਗੁੱਝੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅੱਗ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ।**

The merits and demerits of these two spheres are completely opposed to each other.

It is essential for man to choose from these two spheres-

the hot world

and

the Lord's cool and soothing name.

This choice is very challenging, necessary and significant.

Without this choice or decision, we cannot get 'life-guidance'.

Without 'correct life-guidance' we will continue to drift in the same way as the old 'life-flow' and experience sorrow and suffering.

In the previous part (of this lekh) it has been related that a man who wants spiritual 'guidance in life' to build the -

discernment
choice
joy
effort
faith
belief
accomplishment,

it is very necessary to get the guidance and assistance of 'sadh sangat'.

All these low wishes and desires are the symbols and expression of our hidden internal fire.

It is in the light of Gurbani and through the company of the Gurmukh beloveds and illuminated souls that man becomes aware and believes that there is also this hidden mental fire existing within him.

ਇਸੇ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਗੁੱਝੀ ਅੱਗ ਤੋਂ **ਬਚਣ ਦਾ** ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਅਤੇ ਅਸਰ-ਦਾਇਕ ਸਾਧਨ **'ਸਾਧ ਸੰਗਤ'** ਹੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮੇਰੀ ਜਲਨ ਬੁਝਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-204)

ਭਇਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥
ਬੂਝੀ ਤਪਤ ਘਰਹਿ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-738)

ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਆਤਮਿਕ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ **'ਗੁੱਝੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅੱਗ ਦੀ** ਬਾਬਤ —

ਸੋਝੀ ਆਵੇਗੀ
ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ
ਮਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵੇਗਾ
ਮਨ ਠੰਢਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਆਵੇਗੀ
ਦੈਵੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਚਾਉ ਉਠੇਗਾ
ਮਨ ਰਹਸ ਵਿਚ ਆਵੇਗਾ
ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਦਾ ਰਸ ਮਾਣੇਗਾ
ਪ੍ਰਿਮ-ਰਸ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਵੇਗਾ
ਸ਼ਬਦ-ਸੁਰਤ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ
ਨਾਮ-ਰਸਾਇਣ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ
ਚਰਣ-ਸਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਸੀਆਂ ਇਲਾਹੀ ਬਰਕਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ —

ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਕੈਸੀ ਜਾਣੀਐ ॥
ਜਿਥੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥ (ਪੰਨਾ-72)

ਊਹਾ ਜਪੀਐ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ॥
ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ ਪਾਰਗਰਾਮ ॥ (ਪੰਨਾ-1182)

In other words — only the illuminated Souls can uplift the soul of the Aspirant from Wordly consciousness to Divine Cons-

For this reason the easiest and the most effective method of saving ourselves from this hidden fire as mentioned in Gurbani is the 'company of saints'.

1 *God is Compassionate, and Merciful to the meek; O Nanak, in the Saadh Sangat, the Company of the Holy, the fire of desire has been quenched.* 204

2 Becoming Merciful, He has united me with the Sat Sangat, the True Congregation.
The fire has been quenched, and I have found my Husband Lord within my own home. 738

As for 'this hidden mental fire', it is in the true-pure spiritual company of saints that we-

become aware
get knowledge
can focus our mind
experience calmness of mind
experience the cooling of the mind
learn the art of doing sewa
experience divine desires sprouting
experience the eagerness of meditation
experience bliss in the mind
experience the taste of the love of one's inner being
experience intoxication of the taste of love
experience the union of word-mind (shabadh-focus)
experience the grace of the elixir of everlasting life
obtain protection at the holy feet (holy presence).

Such divine blessed company of saints has been referred to in Gurbani thus-

3 How is the Society of the Saints to be known?
There, the Name of the One Lord is chanted. 72

4 There, the Naam, the Name of the Lord, is meditated on.
In the Saadh Sangat, you shall be emancipated. 1182

In other words-only the illuminated souls can uplift this soul of an aspirant from worldly consciousness to Divine Consciousness,

ciousness, and thus save him from the burning hell of worldly quagmire.

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਮਨ ਇਸ ਗੁੱਝੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਗਨੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਅਗਨ ਸੋਕ ਸਾਗਰ' ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਮਹਾ ਅਭਾਗ ਅਭਾਗ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਸਾਧੂ ਧੂਰਿ ਨ ਪੀਜੈ ॥
ਤਿਨਾ ਤਿਸਨਾ ਜਲਤ ਜਲਤ ਨਹੀ ਬੂਝਹਿ
ਡੰਡੁ ਧਰਮਰਾਇ ਕਾ ਦੀਜੈ ॥ (ਪੰਨਾ1325)

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ, ਇਸ ਅੰਦਰਲੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਸਾਧਨ—'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਹੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—

ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਬੇਨਤੀ ਕਰਹੁ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਤਰਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-295)

ਅਗਨਿ ਸਾਗਰ ਭਏ ਸੀਤਲ ਸਾਧ ਅੰਚਲ ਗਹਿ ਰਹੇ ॥ (ਪੰਨਾ-458)

ਠਾਂਢਿ ਪਰੀ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ ਬਸਿਆ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਤਹਾ ਜੀਅ ਰਸਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-256)

ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਜਾ ਕਾ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਠਾਂਢੀ ॥ (ਪੰਨਾ-610)

ਪਰ 'ਸਤ ਸੰਗਤ' ਅਥਵਾ 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਦੀ ਬਾਬਤ ਭੀ ਭੁਲੇਖੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਯਾ 'ਸਤ ਸੰਗਤ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ—

ਬਖਸ਼ਿਆਂ ਹੋਇਆਂ
ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ
ਸੰਤਾਂ
ਸਾਧ ਜਨਾਂ
ਭਗਤਾਂ
'ਸਿਮਰਨ' ਵਾਲਿਆਂ
'ਸਬਦ-ਸੁਰਤ' ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਤੇ ਹੋਇਆਂ
ਅਨਹਦ-ਸਬਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਇਆਂ

and thus save him from the burning hell of worldly quagmire.

Without the company of saints our mind cannot be saved from the hidden mental fire and neither can it come out from the 'ocean of fire and grief'.

1 *Those who have terrible luck and bad fortune do not drink in the water which washes the dust of the feet of the Holy.*
The burning fire of their desires is not extinguished; they are beaten and punished by the Righteous Judge of Dharma. *1323*

For this reason to put out this internal mental fire, the easiest and the most essential method mentioned in Gurbani is the company of saints.

2 *Renounce your selfishness and conceit and offer your prayers.*
In the Saadh Sangat, the Company of the Holy, cross over the ocean of fire. 295

3 *The ocean of fire becomes cool, when one grasps the hem of the robe of the Holy Saint.* *458*

4 *One who dwells in the Society of the Saints finds a great peace; the Ambrosial Nectar of the Naam becomes sweet to his soul.* *256*

5 *One whose mind is comforted in the Society of the Saints, believes that all are joyful.* *610*

But there are also doubts about 'satsangat' or 'sadh sangat'. It is necessary to examine these doubts.

Generally a gathering of people is said to be 'sadh sangat' or 'sat sangat' but according to Gurbani –

blessed souls
great souls
saints
holy one
bhagats (devoted ones)
those with simran
those whose consciousness is threaded in the (Divine)WORD
those absorbed in the unstruck melody (celestial-word)

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਇਆਂ
'ਬੇ-ਖਰੀਦ' ਹੋਏ ਸੇਵਕਾਂ
'ਨਾਨਕ-ਘਰ ਕੇ ਗੋਲੇ' ਹੋਇਆਂ
'ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ' ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਾਲੇ
'ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ' ਵਿਚ ਖੀਵੇ ਹੋਏ
'ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲੇ' ਨਾਲ ਨਸ਼ਈ ਹੋਏ
'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਵਿਚ ਮਤਵਾਰੇ ਹੋਏ

ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੀ—

ਸਤ-ਸੰਗਤ
ਸਾਧ-ਸੰਗਤ
ਸੰਤ-ਮੰਡਲੀ
ਦੈਵੀ-ਸੰਗਤ
ਉਚੀ-ਸੰਗਤ
ਸੁੱਚੀ-ਸੰਗਤ
ਆਤਮ-ਸੰਗਤ
'ਸੰਤ ਸਜਨ ਪ੍ਰਵਾਰ'

ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਐਸੀ ਆਤਮਿਕ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ—

ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ
ਮਿਲਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥ (ਪੰਨਾ-10)

ਮਹਿਮਾ ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਕੀ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ॥
ਮੈਲੁ ਖੋਈ ਕੋਟਿ ਅਘ ਹਰੇ ਨਿਰਮਲ ਭਏ ਚੀਤਾ (ਪੰਨਾ-809)

ਭੇਟਤ ਸੰਗਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ॥
ਸੰਗਤਿ ਕਰਤ ਸੰਤੋਖੁ ਮਨਿ ਪਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-889)

ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ॥
ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਦੁਰਤੁ ਸਭੁ ਨਸੈ ॥
ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ ॥

those coloured (soaked) in Guru's love
disciple who have become slaves (sold themselves to the Guru for good}
those who have become the slaves of the 'House of Nanak'
those in the intoxication of one's inner self
those drunk with the 'taste of love' (of God)
those who are tipsy in 'silent-love' (of the creator),

only the company of such Guru-orientated loved ones can be said to be –

sat-sangat
sadh sangat
assembly of saints
divine company
lofty company
pure company
spiritual company
'family of saintly loved ones'.

Such spiritual sadh-sangat has been praised in Gurbani thus-

1 *Blessed, blessed is the Sat Sangat, the True Congregation, where the Lord's Essence is obtained. Meeting with His humble servant, O Nanak, the Light of the Naam shines forth.* 10

2 *This is the Glory of the Saadh Sangat, the Company of the Holy; listen, O my friends.*
Filth is washed away, millions of sins are dispelled, and the consciousness becomes immaculate and pure. 609

3 *Meeting with the Sangat, the Congregation, the Supreme Lord God has come into my consciousness.*
In the Sangat, my mind has found contentment .889

4 *In the Realm of the Saints, the Lord dwells in the mind.*
In the Realm of the Saints, all sins run away.
In the Realm of the Saints, one's lifestyle is immaculate. 1146

ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਏਕ ਪਰੀਤਿ ॥
ਸੰਤ ਮੰਡਲੁ ਤਹਾ ਕਾ ਨਾਉ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇਵਲ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-1146)

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸਾਧ ਜਨਾਂ ਮਿਲਿ ਹਰਿਆ ॥
ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਬਲਿ ਬਲਿ ਸਾਧ ਜਨਾਂ ਕਉ
ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਪਾਰਿ ਉਤਰਿਆ ॥......
ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਸੰਤ ਭਲ ਨੀਕੇ ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਮਲੁ ਲਹੀਆ ॥
ਹਉਮੈ ਦੁਰਤੁ ਗਇਆ ਸਭੁ ਨੀਕਰਿ ਜਿਉ ਸਾਬੁਨਿ ਕਾਪਰੁ ਕਰਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1294)

ਪਰ, ਐਸੀ ਉੱਚੀ-ਸੁਚੀ ਆਤਮਿਕ ਸੰਗਤ **ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ** —

ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹੋਵੈ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ॥
ਜਿਉ ਜਿਉ ਓਹੁ ਵਧਾਈਐ ਤਿਉ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ॥ (ਪੰਨਾ-71)

ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਕਿਰਪਾਲ ਧਿਆਵਉ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਤਾ ਬੈਠਣੁ ਪਾਵਉ ॥ (ਪੰਨਾ-183)

ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੈ ਸਿਰਿ ਕਰਮਨ ਕੈ ਕਰਮਾ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਭਇਓ ਪਰਾਪਤਿ ਜਿਸੁ ਪੁਰਬ ਲਿਖੇ ਕਾ ਲਹਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-642)

ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਐਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ **ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ**—
ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਬਹੁਤੁ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਲੇ ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟ ਰਹਿਓ ਰੀ ॥ (ਪੰਨਾ-384)

ਜਿਨ੍ਹਾ ਦਿਸੰਦੜਿਆ ਦੁਰਮਤਿ ਵੰਞੈ ਮਿਤ੍ਰ ਅਸਾਡੜੇ ਸੇਈ ॥
ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਜਗੁ ਸਬਾਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ॥ (ਪੰਨਾ-520)

ਐਸੇ ਜਨ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰੇ ॥
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਹਿ ਰਹਹਿ ਨਿਰਾਰੇ ॥ (ਪੰਨਾ-1039)

ਐਸੀ ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ—

ਨਾਮ-ਰਸ
ਆਤਮ-ਰੰਗ
ਜਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ
ਥਰ-ਥਰਾਉਂਦੀ

1 *In the Society of the Saints, one comes to love the One Lord.*
That alone is called the Realm of the Saints, 1146
where only the Glorious Praises of the Supreme Lord God are sung.

2 *Meeting with the Holy people, my mind blossoms forth.*
I am a sacrifice, a sacrifice, a sacrifice, a sacrifice to those Holy beings; joining the Sangat, the Congregation, I am carried across to the other side................
The Saints, the Saints of the Lord, are noble and good. Meeting with the humble Saints, filth is washed away.
All the sins and egotism are washed away, like soap washing dirty clothes. 1294

But such lofty-pure spiritual sangat is obtained only with Guru's grace –

3 *The Supreme Lord showers His Mercy, and we find the Saadh Sangat, the Company of the Holy.* 71
The more time we spend there, the more we come to love the Lord.

4 *Meditating on the Merciful Lord, the Treasure of Mercy, I have obtained a seat in the Saadh Sangat.* 183

5 *Singing the Kirtan of the Lord's Praises in the Saadh Sangat, the Company of the Holy, is the highest of all actions.* 642
Says Nanak, he alone obtains it, who is pre-destined to receive it.

But such Guru orientated saints are rare in this world -

6 *The forest fire has burnt down so much of the grass; how rare are the plants which have remained green.* 384

7 *The sight of them banishes my evil-mindedness; they are my only true friends. I have searched the whole world; O servant Nanak, how rare are such persons!* 520

8 *Rare are those beings in this world, who contemplate the Word of the Guru's Shabad, and remain detached.* 1039

An assembly of saints with such pure-lofty -

Taste of Naam
spiritual colour
(who are) alive and awakened
vibrant

ਰੁਣ-ਝੁਣ ਲਾਉਂਦੀ
ਆਤਮ-ਛੋਹ
ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ

ਵਾਲੀ 'ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ' ਨੂੰ ਹੀ 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਐਸੀ 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਦੇ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ, ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੜਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਪਣੇ 'ਆਪੇ' ਵਿਚ ਜੁੜਦੀਆਂ ਹਨ ।

'ਅਨਹਦ-ਸ਼ਬਦ' ਦੀ 'ਰੁਣ-ਝੁਣ' ਛਿੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ—

ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
ਟੁੰਬਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
ਆਤਮ-ਛੋਹ ਦੀ 'ਕੰਬਣੀ' ਛਿੜਦੀ ਹੈ ।
ਕੰਬਣੀ ਵਿਚ 'ਰੁਣ-ਝੁਣ' ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਵਲ ਖਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ।
ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਤਰਬਾਂ ਟੁੰਬੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।
ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਦੀ ਸੂਖਮ ਥਰ-ਥਰਾਹਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
ਆਤਮ-ਪਿਆਰ ਖਿੱਚ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ।
ਪ੍ਰੀਤ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ।
ਪ੍ਰੇਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਦੇ 'ਸੂਖਮ ਤਰੰਗ' ਮਾਣਦਾ ਹੈ ।
ਇਲਾਹੀ ਰਾਗ ਦੀ ਧੁਨੀ ਛਿੜਦੀ ਹੈ ।
ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ।
ਇਲਾਹੀ ਨਾਦ ਵਿਚ 'ਮਗਨਤਾ' ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।
ਮਗਨਤਾ ਵਿਚ 'ਬੇ-ਖੁਦੀ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
ਬੇ-ਖੁਦੀ ਵਿਚ ਬਿਸਮਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਲੇ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ।
ਖੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਨਸ਼ਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

experiencing celestial melody
spiritual touch
silent-love,

is regarded as 'sadh-sangat'.

Under the Divine influence of such a 'sadh sangat, the thoughts of the truth-seekers turn away from the world and get connected with their inner 'innate selves'.

The melody of celestial –word or unstruck sound current begins and the mind

becomes cool.
becomes aroused.
vibration of the spiritual touch begins.
in the vibrations 'melody'is heard.
the pull is towards the innate inner self.
the vibrations of love keep on arousing.
there is a subtle pulsation of the love of one's inner self.
spiritual love gets tugged.
the emotions of love begin to take flight.
the mind merges with the illumination of love.
the mind enjoys the 'subtle waves' of the feeling of love.
the sound of Divine music begins.
unstruck sound current can be heard.
engrossment in the Divine sound current takes place.
in the engrossment 'ecstasy' is experienced.
in the ecstasy there is wondrousness.
the love-portion gives rise to intoxication.
in the intoxication the eyes become 'drunk'.

L42-11

ਨਸ਼ਈ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ 'ਆਤਮਿਕ ਚਮਕ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨੌਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
'ਬਿਨੋਦੀ' ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ 'ਪਿਆਰ ਦੀ ਝਲਕ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਦੀ ਝਲਕ ਵਿਚ 'ਖਿੱਚ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਇਲਾਹੀ ਝਲਕ ਵਿਚ 'ਅਜਲਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ' ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਇਲਾਹੀ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਵਿਚ 'ਸ਼ਬਦ' ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ 'ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੇ ਸੌਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਆਤਮ-ਰੰਗ ਦਾ 'ਵਪਾਰ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਮਹਾਂ-ਰਸ ਦੀ 'ਲੇਵਾ-ਦੇਵੀ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
'ਨਉ ਨਿਧ ਨਾਮ' ਦੀ 'ਸਾਂਝ' ਹੰਦੀ ਹੈ।
'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਭੋਜਨ' ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
'ਖਾਵਹਿ ਖਰਚਹਿ ਰਲਿ ਮਿਲਿ ਭਾਈ' ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਮਨ ਨੂੰ 'ਨਾਵੈ ਕਾ ਰੰਗ' ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਦਾਮਨਿਕ ਅਥਵਾ ਆਤਮਿਕ ਅਸਰ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

'ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ' ਹੀ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਜਾਂ '**ਪ੍ਰਚਾਰ**' ਦਾ ਸੌਖਾ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਨਾਂ ਉਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ **ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ** ਇਕ ਪਾਸੇ—ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ—**ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।**

ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਧਾਰਨ ਮਨਾਂ ਉਤੇ **ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।**

ਕਿਸੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਲਈ ਓਪਰਾ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਤੀਖਣ ਆਤਮਿਕ ਕਿਰਨਾਂ, ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ **ਟੁੰਬ ਕੇ, ਚੁਪ-ਚਪੀਤੇ ਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।**

ਇਹੀ ਅਸੂਲ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਲੇਖਣੀਆਂ ਤੇ ਭੀ ਘੱਟਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤ-ਮਿਕ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ ਤੋਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖਣੀਆਂ

in the 'drunk' eyes there is 'spiritual shine'.
in the shining eyes there is 'merriment'.
in the 'merry' eyes there is a 'glitter of love'.
in the glitter of love there is a pull.
in the divine glitter there are messages of death.
in the divine messages there is the illumination of the 'shabad'.
in the illumination of the shabad there is the 'taste of Naam'
dealings of 'silent love' take place.
'transactions' of divine grandeur take place.
'trading'of supreme taste' takes place.
the sharing of the 'nine treasures of (divine) Naam' take place.
the 'food of the immortal Naam' is served.
'eating and spending together' is taking place.
the mind is takes on the 'colour of Naam'.

The dynamic or spiritual influence of 'sadh sangat' is clarified as follows-

The easy and effective method of the exchange or propagation of thoughts is the 'meeting of *Gurumukh piaaray*' (or Guru-orientated beloveds). To influence each other's mind with one's thoughts – on one side the firmness of the thoughts and the intensity of faith is needed and on the other side, the power of assimilation (of those thoughts) is needed.

Simple minds are easily influenced by the minds of those who have firm belief and deep faith.

In any gathering of the sangat the superficial effect of oral intellectual propagation lasts just for a short duration whereas when great souls leading a spiritual life participate in this sangat, the intense spiritual rays sprouting fro their lifes, arouse the souls of the truth seekers and quietly bring about a change in their lives.

The same principle applies to the writings of great souls as such writings emerge from their divine intuitional knowledge and their firm strong faith. These wirings are

L42-12

ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਦਾ ਨਿਰੋਲ, ਨਿਰਮਲ ਸੱਜਰੀਆਂ, ਇਲਾਹੀ ਕਿਰਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ 'ਟੁੰਬਣ' ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਚਿਣਗ ਨਾਲ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਨ—ਸਧਾਰਨ ਮਨਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗੀ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦੀ 'ਸਤਹ' ਉਤੇ ਇਤਨਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਇਲਾਹੀ ਕਿਰਨਾਂ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ—

'ਆਤਮ-ਛੋਹ' ਦੁਆਰਾ

ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ 'ਲਾਗ' ਦੁਆਰਾ

ਟੁੰਬ ਕੇ

ਜਗਾ ਕੇ

ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ 'ਸ਼ਕਤੀ' ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸਥੂਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਲੇਜਰ ਰੇਜ਼ (Laser rays) ਧਾਤ ਦੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰੇਡੀਓ-ਧਰਮੀ ਕਿਰਨਾਂ (Radio active rays) ਇਤਨੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਅਥਵਾ ਸਤਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਤੀਖਣ ਆਤਮਿਕ ਕਿਰਨਾਂ ਭੀ, ਮਾਇਆ ਦੇ **ਮੋਟੇ ਸਬਲ ਮਾਨਸਿਕ 'ਛੋੜ'** ਅਥਵਾ **ਭਰਮ ਦੇ ਕਾਲੇ-ਬੋਲ੍ਹੇ ਬੱਦਲ ਚੀਰ ਕੇ**, ਜੀਵ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ 'ਛੋਹ' ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਮਈ ਮੰਡਲ ਦਾ **ਝਲਕਾਰਾ** (Divine glimpses) ਦਿਖਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ, ਜਗਿਆਸੂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਪੀਤੇ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਵਿਚ, **'ਨਵਾਂ ਜਨਮ'** ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣਾ ਭੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਸੇ ਅਸੂਲ ਦੇ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸੌਖੀ ਜੁਗਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ—

'ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ' ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ, ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ **ਪਹਿਚਾਨ ਤੇ 'ਮੇਲ' ਯਾ 'ਸੰਗਤ' ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ**

the expression of the intuitional illumination of the Divine Sphere, and are always pure, clean, fresh Divine Rays which have the power of 'arousing' and awakening other souls with the spiritual spark.

If powerful minds can have so much influence on the intellectual aspirations of simple -ordinary minds, then the Divine rays of great souls with spiritually elevated lives by their –

spiritual touch

closeness (or link with) of silent love

arousing

awakening,

they are capable of having the power of sending the souls of the truth-seekers, into the Divine Illuminated Sphere.

At the materialistic level, if laser rays can pierce through thick sheets of metal, and radio-active rays emerging from the nuclear bomb can cause so much destruction , then the intense spiritual rays coming out from the spiritually elevated souls or satsangat, cutting through the strong thick mental scale of materialism or the thick dark clouds of doubt-fallacy, can 'touch' the soul of man and show the Divine glimpse of the spiritually illuminated sphere.

In this way, rays emerging from spiritual life, quietly change the soul of the truth-seeker and in the Divine Sphere and such souls experience 'new birth'. Providing Amrit through the Five Beloveds too is based on this principle.

This is the lofty-pure, easy method of entering the Divine Sphere but the price is –

Effacing (getting rid) of one's self conceit and performing service.

Such lofty-pure, spiritually elevated souls leading a spiritual life are indeed rare and recoginising and meeting them or having their company is the prerogative of those souls who are fortunate

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ—

ਪੂਰਬ ਕਰਮ ਅੰਕੁਰ ਜਬ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭੇਟਿਓ ਪੁਰਖੁ ਰਸਿਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥
ਮਿਟਿਓ ਅੰਧੇਰੁ ਮਿਲਤ ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਸੋਈ ਜਾਗੀ ॥ (ਪੰਨਾ-204)

ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਹੋਵੈ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ॥
ਜਿਉ ਜਿਉ ਓਹੁ ਵਧਾਈਐ ਤਿਉ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ॥ (ਪੰਨਾ-71)

ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਕਲਿ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ॥
ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਸਚੈ ਧਾਰੇ ਵਡਭਾਗੀ ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਣਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-130)

ਜੇ ਵਡ ਭਾਗ ਹੋਵਹਿ ਵਡ ਮੇਰੇ
ਜਨ ਮਿਲਦਿਆ ਢਿਲ ਨ ਲਾਈਐ ॥ (ਪੰਨਾ-881)

ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਵਡੇ ਭਾਗਿ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-909)

The following Gurbani commands spontaneously illustrate this truth –

1 *When the seed of the karma of past actions sprouted, I met the Lord; He is both the Enjoyer and the Renunciate.*
My darkness was dispelled when I met the Lord. O Nanak, after being asleep for countless incarnations, I have awakened. 208

2 *The Supreme Lord showers His Mercy, and we find the Saadh Sangat, the Company of the Holy.* 71
The more time we spend there, the more we come to love the Lord.

3 *I am a sacrifice, my soul is a sacrifice, to those who chant the Naam, in this Dark Age of Kali Yuga.*
The Beloved Saints were established by the True Lord. By great good fortune, the Blessed Vision of their Darshan is obtained.
130

4 *If I am blessed with supreme high destiny, I will meet the humble servants of the Lord, without delay.* 881

5 *The Priceless Naam is in the Society of the Saints; by great good fortune, it is obtained.* 909

cont /..........Lekh 43 Part 6